

По іншу сторону

Тетяна Булат

Ранок.

Ні. Я не так, як всі, ранком не п'ю каву. І річ не в тім, що не хочу, а в тім, що не можна. Від кави підвищується тиск.

Той ранок дав мені зрозуміти, як може взагалі не бути тиску!

Не бути нічого.

Пустота.

Білий шум та розірвані мізки...

Ранок 24 лютого 2022 року.

Я довго тієї ночі не спала і підвелася з ліжка вже десь о 8.00. Рівно за 15 хвилин зателефонував мій чоловік і тривожним голосом спитав що я роблю.

— Тільки встала, йду вмиватися, готуюся на роботу, — відповіла я, нічого не підозрюючи.

— Ти телебачення не вмикала, в соціальні мережі не заходила зранку?

— Не встигла, — говорю.

— Таню, там Київ бомблять, Гостомель у вогні. Вже ракети летять по всій Україні! – майже викрикнув чоловік.

— Війна!

Я відсахнулася від слухавки. Як?

Яка війна? Коли? Сьогодні? У ХХІ столітті?

Тільки тепер згадалися попередження друзів, обережні висловлювання аналітиків та військових експертів...

Саме в ту хвилину боляче різцем розкраяло серце на частини.

Війна. Війна?

Це так, як Друга світова? Голод, розруха, смерті, неймовірний біль, полон, розстріли? Чи як? Чи... що?

Одразу згадалися жахіття, про які з самого дитинства розповідали бабуся і дідусь. Їх пригнали у Германію гастарбайтерами. Вони працювали на військовому заводі, помирали з голоду. Ледве вижили.

Кадри з фільмів про війну та розповіді старшого покоління яскраво, але жорстко написали в голові картину, де мій світ перестав існувати.

Світ, в якому живе добро, співають діти, творяться дива і добрі справи.

Це все перекреслило одне слово — війна.

Сьогодні багато хто мені не вірить, говорять, що всі все розуміли й чекали вторгнення. Але скажу чесно – я не розуміла, що діється. Я не бачила логіки у тому, що говорили про війну і не вірила, що Росія може почати повномасштабне вторгнення.

Звикла мислити логічно, а в тому, що почалося 24.02.2022 року не було ніякої логіки!

Цього ж дня, по обіді, зателефонував мій дядько. Він живе у Російській Федерації.

Взагалі, моя сім'я – майже інтернаціональна. Бабуся – росіянка, дідусь – українець, двоюрідний брат одружився з татаркою, тож племінники мої напівтатари.

Якраз я була з когорти тих людей, що завжди за мир і не вірять в зло, яке твориться навколо. Я називала себе – миротворець, людина світу! У нашій великій родині, в якій переплелися три національності, ніхто й ніколи не принижував інших. Ми жили дружно. До 24.02.2022 року.

Повертаюся в перший день війни.

Вдень соціальною мережею зі мною зв'язався рідний дядько, спробував заспокоїти. Сказав, що треба перетерпіти декілька днів і тоді все буде добре. Буквально 2-3 дні.

Я не розуміла до чого він. Кричала у слухавку, що у нас сирени, що їхні ракети летять на моє місто! На місто, куди раніше кожного літа мій дядько привозив відпочивати своїх трьох дітей!!!

Він говорив, що це все неправда! Що це наше телебачення роздуває таку картинку, а насправді треба просто потерпіти. Зовсім трохи.

Від жаху я кинула слухавку на диван.

Ми з чоловіком не відходили від телевізора. Не вимикався він ні вдень, ані вночі. "Інформаційний марафон. Єдині новини". Ми ловили кожне слово. Спостерігали, стоячи перед екраном, за кожним кроком "рашистів" і наших солдат.

Рашисти... Мені страшно було навіть подумати, що я зможу говорити таке слово. Та дивлячись на звірства, які почалися, іншого слова я не знаходила.

Рашисти. Це росіяни та фашисти. Разом. Одна частина моєї родини вбиває іншу. В крайньому разі не осуджує це все! ЖАХ!

Ми не спілкувалися з дядьком близько місяця. Річ у тім, що разом з ним проживає моя бабуся, дорога моїй душі й серцю людина. Їй – 97 років. Звичайно, користуватися телефоном і соціальними мережами вона вже не має можливості, сильно недочуває. До війни ми тримали зв'язок із бабусею через телефонні дзвінки дядькові.

Я виявилася заручником ситуації. Для того, щоб спілкуватися з рідною людиною, яка взагалі не розуміла, що коїться, я повинна була телефонувати на номер дядька. Але після нашої першої розмови він вже не підіймав тему війни.

Я тішилася, що, напевно, він все зрозумів.

В неймовірному безумстві пролетів тиждень.

Чоловік привів до ладу льох, в якому ми ховалися декілька тижнів під час сирен. Провів світло, приготував консервацію, овочі. Наготували ми й сумки з провізією. Там були крупи, цукор, сухарі, металічні тарілки та пластиковий посуд.

Живемо далі. На що чекаємо – не зрозуміло.

На початок другого тижня війни у соціальних мережах з повідомленням прорвався мій племінник, до того ще й хрещеник. Він також жив на той час у Росії.

Я дуже хвилювалася, бо він раніше служив і залишився в армії РФ після закінчення строкової служби. А потім, з невідомих мені причин, різко звільнився. Я розуміла, що його одразу призвуть на війну, де він і загине.

Вибачте, пишу дослівно, мовою, якою він зі мною спілкувався. Народжений в Росії, українську розуміє, але говорити не вміє.

— Привіт, мій дорогий. Як ти? Як пробився до мене? Знаю, що там у вас все блокують.

— Да. Все отключают потихоньку. Пользуемся приложениями для обхода блокировок. Мы с вами. Мы понимаем, что происходит, и поддерживаем вас. До последнего не верили, что что-то будет.

— Всеволоде, ми тут взагалі не розуміємо, як можуть люди, спільної з нами історії, віри й крові, підтримувати братовбивство! Ні, не підтримувати, розпочати його!? – майже переходжу на крик я.

— Крестная, в основном это поддерживают пожилые, которые только телевизор и смотрят. Молодые стараются отсюда быстрее уехать, потому что здесь ничего сделать нельзя, ничего не поменяется. Все хотят за границу. Кто может, тот уезжает. Вот и мы с семьей скоро уедем. Потому что Россия — страна бабушек и дедушек. И пока живо старое поколение, помнящее великого Сталина и мечтавшее о величии России, они так и будут выбирать этого "больного империализмом наполеона".

Ще раз прошу вибачення за не літературне мовлення. Просто хочеться зрозуміти душі й помисли тих людей, які живуть в інших реаліях. Тож, передаю дослівно.

— Я стараюсь все это объяснять моим соседям, друзьям, своим родственникам. Но по нашему ТВ говорят, что ваши нацисты ваших же сами и бомбят, по типу "а где вы были 8 лет, когда бомбили Донбасс". Как будто это не Россия бомбила! В общем, пропаганда делает овощем любого, даже умного человека.

— Я це розумію. Але вони взагалі нічого не бачать, не міркують, не порівнюють? Чи це так зручно – нічого не чути та не бачити? — цікавлюсь я, перебуваючи у стані шоку.

— Здесь беда не в том, что у людей глаза замылены и что они прозреть не могут. Проблема в том, что почти все всё знают и понимают, но ничего не делают. Все запуганы. У нас в последние годы проходили постоянные репрессии, как и в Беларуси. И есть ещё одна проблема, я о ней уже давно знаю: в моем городе можно сколько угодно выходить на митинги, но ничего не изменится. В мире ничего не изменится. А для тебя – все изменится. Ты получишь срок и сядешь в тюрьму. Если ты скажешь слово "война", то тебя посадят до 15 лет за "дискредитацию российских войск". Потому что официально войны нет, а есть СВО – специальная военная операция! Плюс с самого первого избрания "этого президента" в стране закрывались те СМИ, которые хоть как-то правду вещали. Их закрывали, или переводили под контроль государства. И многие года по ТВ всем рассказывают, какие вы "нацики" и "бандеровцы", что вы истребляете русскую культуру. Как итог — люди не против войны, а против "фашизма", который на вас наслоили наши власти. И пока в бюджете хватает денег на полицию, что избивает мирных протестующих, выходящих просто с чистыми листками, здесь не изменится ничего.

— То що, виходить, росіяни не спроможні нічого зробити?

— На периферии – нет. Надо выходить в Москве! А кто в Москве живет? Разве

мигранты из ближней Азии будут выходить на митинги в Москве? В "златоглавой" 80-85% — приезжие.

— Наші війська розіб'ють ворога. Я знаю і точно тобі це кажу! В тебе світла голова. Прошу тебе, не йди! НЕ ЙДИ на війну!!! Благаю! Виїжджай, переховуйся!

— Ты что, крестная! Я никогда не поеду воевать! У меня там родственники, я общаюсь с вами лучше, чем со своими здесь. Не переживай за меня.

— Якби ви тільки знали кількість ваших жертв! Вам цього не покажуть...На жаль.

-Я все монитору по социальным сетям. Сейчас, пока я здесь, пытаюсь максимально переубедить людей, чтоб они глаза раскрыли. На самом то деле, если есть аналитическое мышление, то все можно найти, продумать и сопоставить. Можно хотя бы задать себе вопрос по многим не состыковкам! Но увы. Этот "плешивый", я имею в виду нашего президента, вместе с Украиной и своих граждан хоронит без зазрения совести. В прямом смысле — закидывает горой трупов, в переносном — у России светлого будущего нет в ближайшие лет 30. Как это ни печально осознавать, но в данный момент "русский мир" не может предложить миру ничего, кроме войны.

Моя мама вже 7-й рік бореться зі страшним захворюванням. В перший місяць рашисти розбили склади з медикаментами, зруйнували фармацевтичну галузь та логістику.

З аптечних мереж швидко почали зникати препарати, які закуповували на фронт. Нових не завозили, бо йшли обстріли.

Ми опинилися в страшній ситуації. Неймовірні болі, що супроводжують хвору маму щоденно. І від цього немає порятунку, бо знеболювального, яке вона приймала, не було. Ми розуміли – все на фронт! Але як не вмерти від болю тим, хто живе тільки надією на знеболення.

Ліки шукали по всьому світу.

Моя донька, що живе в Індії, змогла знайти препарат. Допомогла в цьому її подруга Дарина та її батько, що проживає у Вінниці.

Це ціла окрема історія. Завдяки небайдужим людям, котрих я взагалі не знала, ліки доїхали в Кременчук.

На деякий час питання було вирішено. На щастя, через проміжок часу, логістику відновили й знеболювальне з'явилося у вільному продажі.

Пройшло декілька місяців. Ми постійно спілкувалися з хрещеником. Сказати про те, що він мене підтримував – нічого не сказати! Він мав яснішу голову і світліші думки, ніж багато хто з моїх знайомих українців.

Я кожного дня молила Господа про те, щоб він беріг наших хлопців на передовій, відводив біду від нашої неньки, давав нам терпіння і подбав про мого хрещеника, у якого жінка і двоє маленьких діток.

Нарешті, від Всеволода прийшли втішні новини. Він встиг до мобілізації виїхати за кордон.

Ми підтримували зв'язок з ним.

— Привет, крестная. Звонили мои друзья из Росси, те немногие, кто не успел, или

не смог уехать. Грядет мобилизация. И ты знаешь, что страшно? Что ничего не изменится!!! Наши люди, как "стадо баранов на закланье" будут идти на смерть ради Путина, ради его амбиций! Это жуть! Но в этой ситуации радуется одно – вы НИКОГДА НЕ СДАДИТЕСЬ! Я теперь знаю это! Путин хотел вас согнуть, но недооценил несколько моментов:

- недооценил не боеспособность армии России;
- недооценил свою непопулярность в Украине (он то реально думал, что его танки будут встречать с цветами!!! Представь!)
- недооценил боеспособность и силу духа армии Украины!
- недооценил то, насколько жёстким и единым кулаком будут действовать страны Евросоюза и Штатов.
- Ты говоришь, як справжній українець!
- Моя родная, скоро все решится. Когда европейская артиллерия к вам придёт, когда ваши солдаты научатся ею воевать, они сразу в контрнаступление пойдут. Это же очевидно.

Ще місяць пройшов у страшних сиренах і прильотах ракет.

Ми навчилися жити з цим.

Навчилися відрізняти пуск снарядів ППО від вибуху російської ракети. Навчилися здаля відрізняти звук дрона від звуків інших повітряних суден.

Закляли серцем після вибуху в торговельному центрі "Амстор", який спопелила російська ракета... Разом з людьми...

Жахливо, та наші діти вже не лякаються сирен!!! Невже до цього можна звикнути???

Так. Виявилося, що можна.

Знову дзвінок.

— Я уверен, что вы победите. Это уже видно всем. Говорил с нашими ребятами, которых призвали. Многих обманули, сказали, что их с цветами будут встречать украинцы. Многие не понимали, куда попали. Кого-то обманули, сказали, что везут на учения. Но это не оправдание, и уж, конечно, ерунда, по сравнению с вашими утратами. Вы... выживите, пожалуйста. Все равно добро победит. Мы ещё увидимся!

В голосі Всеволода була одночасно і впевненість і тривога.

Говоримо.

Ставлю запитання.

— Як в такій країні як Росія, де немає адекватної оцінки тому, що відбувалося останні десятиліття, зміг вирости і не дати себе морально понівечити, молодий парубок? Ти ж служив в російській армії! Ти повинен був бути як всі!

— Потому что я прошел этот путь с самого низа. К сожалению, когда я служил в спецназе, нам "промывали мозги". Я вернулся оттуда и был в полной уверенности, что нас все хотят уничтожить, что кругом враги. Я был "путинистом". Потом мой друг, бывший одноклассник, посеял во мне зерно сомнения. Я стал понимать, что мы живем очень плохо не из-за Америки и Европы, а из-за разрушительной и воровской

внутренней политики. Я понял, что все это из-за отсутствия конкуренции во власти. И когда рейтинг президента внутри страны падает (а он не может не падать потому, что люди живут в нищете: у 30 млн. жителей нет туалета в доме, они ходят на улицу, у большей части нет газа), этот президент устраивает "войнушку", желательно маленькую и победоносную. Он не умеет по-другому. Он и на первый срок избирался параллельно с "чеченской кампанией". И когда на третий срок, после Медведева, избрался в 2012 году, его рейтинг был низким. Начались протесты на Болотной площади — он устроил Крым. И сейчас снова история повторяется. Бесчеловечность — главная черта хозяина Кремля. Поэтому мы хотели еще пять лет назад уехать отсюда. Уже подготовились к отъезду, но началась война. Знаешь, многие россияне думали, что Путин у ЕС хочет что-то выпросить, поэтому мускулами играет.

— А чому мовчить ваша, так звана, еліта?

— Они все повязаны, у них у всех руки по локоть в крови за 20 то лет правления этого имперского "плешивца". Но не думай, тетя Таня, не все люди в России такие. Я не говорю о хороших россиянах. Я говорю о россиянах и русских. Я не знаю, прав ли, но вот мое мнение: Русь, русичи — это вы! Киевская Русь! Вы остались ее оплотом. А Москва и российская земля — это орда, наследие совсем иных народов и народностей. Так вот, один из примеров. У нас в России есть грузовые перевозки — СДЭК, если не ошибаюсь. Хозяин запретил принимать вещи без документов для отправки на приграничных с Украиной районах (имеется в виду все награбленное в Украине). Так что, не все потеряно.

— Я не зв'язувалася з бабусею вже 2 місяці. Хвилююся як вона там.

— Так набери дядю своего, узнай.

— Чесно, не хочеться.

— Та да. У наших пенсионеров каша в голове. Бредят величием, а сами на пенсию прожить не могут! По их мнению, мы должны в окопах помереть, как наши прадеды, "За родину"! За чью? За какую? На нашу родину кто-то нападал? И еще проблема в том, что они думают, что у России мало потерь. И все эти украинские видео в интернете, количество погибших от вашего Генерального штаба — это фейк. А вот по телевизору российскому — это все правда. Ах-ха-ха! Там, по нашему ТВ, уже "Хаймарсов" уничтожили больше, чем их всего Украине передали! Смех смехом, только вот помирать за старого закомплексованного морального уроды с наполеоновскими амбициями я не согласен и НЕ БУДУ! Я долго хотел, чтобы Путин умер! А сейчас не хочу. Ведь если он просто помрет, люди ничего не поймут. **Путин лишь реализовывает запрос своих подданных на империализм! Возвращенный, кстати, им же!**

Я зупинилася на цих словах. Відвела очі від інтернетного повідомлення.

Цей висновок вже давно кружляв якимсь нестримним вихором у моїй голові, тільки ось сформулювати чітко його не виходило. Влучно це зробив сам росіянин.

А мій мудрий хрещеник продовжував.

— И, если на его место придёт любой другой человек, даже крайне либеральный,

боюсь, рано или поздно, он тоже скатится в империализм, потому что это в головах граждан. И чтобы все это извлечь и отформатировать, Россия должна пережить тяжелые изменения, скорее всего, с отколом некоторых территорий, как Советский Союз в свое время. Должны произойти изменения, при которых люди в России смогут понять и принять, что они ничем не лучше других. То есть, искоренить самый настоящий нацизм! В себе! Видимо, во время Второй мировой войны, Советский Союз сильно заразился от Германии этой болезнью. Иначе как понять бессмысленное выражение: можем повторить?! Я потому и считаю, что Россия должна пережить все эти изменения после Путина. НО! Чтобы он непременно дожил до суда. Не умер, и все его считали бы сакральной жертвой. Чтобы именно был осуждён на глазах у всего мира и на глазах у своего народа, в том числе. Показать, чтобы поняли, в назидание всему миру, что он на самом деле обычный трусливый диктатор. Тот, кто придумал войну просто для того, чтоб и дальше с друзьями обворовывать свою страну и грозить кулачком неугодным.

— А що ти думаєш з приводу ядерної зброї? Що чути в Росії? Я розумію, що "мы то в рай, а они просто здохнут", але...

Це ж треба. І це слова президента великої країни!

До речі, мій хрещеник в розмові зі мною, у листуванні, не дозволяв собі таких виразів.

А голова країни може!

Трохи відволіклася, вибачте.

— То що чути? Нам чекати, чи це знову черговий блеф?

— Не применит он ядерного оружия. Почему-то я уверен в этом. Во-первых – он трус! Во-вторых — он слишком свою жизнь любит, а Европа и Америка ему этого не простят.

Вже вісім місяців йде повномасштабна війна Росії проти України на її території.

Зранку мене підняв на ноги телефонний дзвінок.

— Привет! Как вы? Держитесь? Вчера слушал Арестовича. Мне очень понравилось, как Арестович и Подоляк грамотно разобрались в неоднозначной ситуации с "Дождём", которого в Латвии вещания лишают. Подоляк мне тоже очень импонирует. Арестович говорит, что Путина скорее всего его же окружение и отравит. Может весной, может летом.

— Та ми живемо цією мрією. Нещодавно проводила опитування, то діти сказали, що на Новий рік під ялинкою загадають одне бажання. Розумієш, що то за бажання?! Уяви. Діти мріють не про іграшки, чи ноутбуки. Діти мріють про смерть одного страшного маніяка! Ми всі мріємо, щоб був мир і країна наша цвіла, як і раніше.

— Так у вас действительно очень красиво, я скучаю по Украине. Как раньше было спокойно у вас...Помню, я приезжал к вам и к бабушке Тане в Полтаву. Чудесные воспоминания.

— Я Вам честно скажу, у Вас Зеленский — вообще крутой. Реально его Господь вам послал: в то время и в то место! Глядя со стороны на наши две страны, можно сказать,

будто молодость против архаичности затхлой сражается. Будущее борется с прошлым. Ты знаешь, я вижу, что происходит у нас. Даже хотел поменять российский паспорт на украинский и уехать в Украину. Но не успел. Началась война.

— Це ти вірно підмітив. У мене буде ще одне, таке дуже болюче для нас, українців, питання. Буча...

— Скажу. Болит у каждого нормального человека, у кого есть душа и сердце. Моя жена плакала так, что пришлось успокоительное пить. Здесь говорят по ТВ, что это несколько тел, которые перетаскивали с места на место для съемки иностранными проплаченными журналистами. И говорят, что это провокация, типа, "укронацисты" сами своих убивали. Господи! Я думал, что когда-то настанет предел бреда, летящего от нашего правительства и пропагандистов! Но нет. Буча показала, что ДНА НЕТ!

НИ ДНА!

НИ СТРАХА!

НИ СЕРДЦА!

НИ ДУШИ!

Немытая Россия... Страна рабов, страна... Да нет, просто рабов!

Соболезную, тетя Таня. Это огромная трагедия. Ваш народ этого не заслужил.

Я довго думала після цієї розмови. Дивіться як можна порівнювати факти, аналізувати події, звиряти слова з діями, як легко бачити правду. Якщо РЕАЛЬНО хочеш її побачити!

Знаєте, мені здається, що всі в Росії вже давно все зрозуміли. Але не визнають це ніколи! Бо за цим слід визнати й те, що тобі замилювали очі десятками літ, вважали тебе нікчемним, стадом, рабом! А це не дуже співвідноситься з "величним російським народом", який вище за всіх!

Надалі, коли ми з хрещеником розставили всі крапки над "І", він мені повідомив нереальну новину.

Річ у тім, що у нього у РФ невеличкий бізнес. Так ось, частину заробітку він вирішив передавати на ЗСУ. Ми з ним знайшли лінії передачі коштів, які щомісяця будуть приходити на спеціалізований рахунок. А ще він придумав таке.

— У нас есть несколько способов, как задонатить на помощь Украине. Один из них — купить свитшот (свитерок) с флагом Украины и Тризубом. Думаю, возьмёт всей семье. Очень красивый и знаковый для меня. У нас вышел ролик, как можно задонатить Украине, там несколько вариантов есть. Как только моя семья пересечет границу, я потом к себе на страницу в социальные сети выкину эту рекламу, опубликую как можно помогать Украине. Скорее всего, мне влепят уголовную статью, но меня это не особо волнует. Главное, что я не в России и моя семья не там! Если бы у меня не было семьи, я бы поехал воевать за Украину, в ЗСУ!

В моїх очах сльози. Сльози розуміння, що не все на нашій планеті ще втрачено! І поки такі люди (національність не важлива) будуть жити, поки і буде вона крутитися!

— Мій дорогенький. Можна я опублікую наші з тобою розмови й листування?

— Тетя Таня, я тебе доверяю. Делай, как считаешь правильным. Но, на всякий

случай, смени мое имя и фамилию. Ведь в России моя фамилия, в принципе, не так часто и встречается, тем более, что я среди тех, кто против войны и кто высказывает это. Главное – верить в то, что в 2023 война закончится!

— Можу сказати лише те, що я люблю і пишаюся тобою.

— Мы вас тоже любим и скучаем. Крестная, мне очень стыдно перед Аней, твоей дочкой и моей сестрой. Моя страна забирает у нее все: будущее, молодость, силу, здоровье и жизнь... Извинись, если можешь, от меня перед ней, пожалуйста. Я боюсь, она меня даже слушать не станет. Мы все ответственные за то, что происходит в Украине, хотя прямо сейчас изменить внутри страны что-то невозможно. В общем, простите нас. Хотя за такое простить нельзя...

Сльози рікою полилися з моїх очей.

За місяці війни, ми навчилися бути жорсткішими. Навчилися приймати удари, дивлячись в обличчя. Навчилися не боятися і не плакати. А тут...

Людська щирість простого хлопця, який по інший бік країни, але в такій реальній картині того, що відбувається.

Та каяття буде! Буде розплата за кожну сльозину! За кожну краплину нашої крові, крові наших захисників без різниці у національності! За кожне втрачене життя! За покалічені долі дітей і їхніх батьків. За відкриті очі смерті у молодих 20-річних хлопців! За невимовний біль! Каяття буде!

І лише тоді оживе природа яскравими синьо-жовтими кольорами волі й щастя. Лише тоді свіжий вітер рознесе по всій Україні звістку – Слава Україні! І весь цивілізований світ відгукнеться: Героям Слава!